
Fra: Ørstad Vegard
Sendt: 15.01.2013
Til: Postmottak Finansdepartementet
Kopi:
Emne: NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser - uttalelse

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.

Dato

12/2400-7

NOU 2012:16 Samfunnsøkonomiske analyser - uttalelse

Vi viser til brev av 3. oktober om høring av NOU om samfunnsøkonomiske analyser. Kommunal- og regionaldepartementet har følgende uttalelse.

Målsetningen med norsk distrikts- og regionalpolitikk er å gi folk reell frihet til å velge

hvor de vil bo, sikre likeverdige levekår og ta ressursene i hele landet i bruk.

I kapittel 7 omtales samferdselsprosjekter med utgangspunkt i netto ringvirkninger^[1]. Tema som berøres er blant annet produktivitet og stordriftsfordeler og arbeidstilbud. Når det gjelder produktivitet og stordriftsfordeler blir det blant annet pekt på at det er svært vanskelig å identifisere en generell sammenheng mellom funksjonell bystørrelse og produktivitet. Utvalget skriver videre at de ikke kjenner til noen studier som kan gi empirisk grunnlag for å si at integrering av bo- og arbeidsmarkeder utenfor byområder medfører positive netto ringvirkninger, slik netto ringvirkninger er definert her, for samfunnet som helhet.

Samferdselssystemet sin innvirkning på lokale og regionale arbeidsmarkeder er viktig for bosetting og den regionale utviklingen i alle deler av landet. Regionforstørring, med det mener vi utvidelse og styrking av lokale arbeidsmarkeder og tjenestetilbud gjennom samferdselsinvesteringer, kan være en måte å gjøre arbeidsmarkeder mer robuste på. Det er potensial for kopling av arbeidsmarkeder mange steder i landet. En analyse fra Transportøkonomisk Institutt (TØI-rapport 1208/2012) viser at det blant annet i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane er et stort potensial for kobling av arbeidsmarkeder. Analysen til Transportøkonomisk Institutt viser hvordan enn kan nytte kopling av arbeidsmarkeder som metode for å vurdere nytte og potensial av investeringer i samferdsel.

Til grunn for analysen til Transportøkonomisk Institutt ligger en idé om kritiske terskler, både med tanke på pendlingsavstand og størrelse arbeidsmarkeder. Kompetansesarbeidsplassutvalget skriver at arbeidsmarkedet må ha en kritisk masse for at det skal tiltrekke seg kompetansesarbeidsplasser. Hva som er terskelverdiene for en kritisk masse av arbeidsplasser og arbeidstakere er ikke gitt. Analysen til TØI viser at det er en empirisk sammenheng mellom folketallsutvikling og størrelsen på arbeidsmarkedet. Analysen viser en tendens til at mange områder med under 4 000 arbeidsplasser innenfor en pendlingsavstand på 45 minutter har hatt nedgang i folketallet, mens de fleste områdene med flere enn 10 000 arbeidsplasser har hatt vekst. Det er selvfølgelig variasjoner innen dette, men en transportinvestering som utvider arbeidsmarkedet til 5 000 kan være nok til å skape bedre grunnlag for framtidig utvikling og folketallsvekst.

Utrekninger på positive ringvirkninger ved samferdselsinvesteringer, vil, selv om de er usikre, utgjøre viktig informasjon til politisk beslutningsprosesser, og bør inngå i anslaget på samfunnsøkonomisk nytte ved hvert prosjekt.

Med hilsen

Hanne Finstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Vegard E. Ørstad

seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

[1] Dersom en ringvirkning skal ha en netto samfunnsøkonomisk verdi, må det foreligge en markedssvikt i (sekundær) markedene som innebærer at det i situasjonen før tiltaket er et under- eller overforbruk av ressurser sammenlignet med det som er samfunnsøkonomisk optimalt. Hvis tiltaket som analyseres påvirker dette under- eller overforbruket, har tiltaket en ringvirkning som kan ha effekter på samlet samfunnsøkonomisk effektivitet.